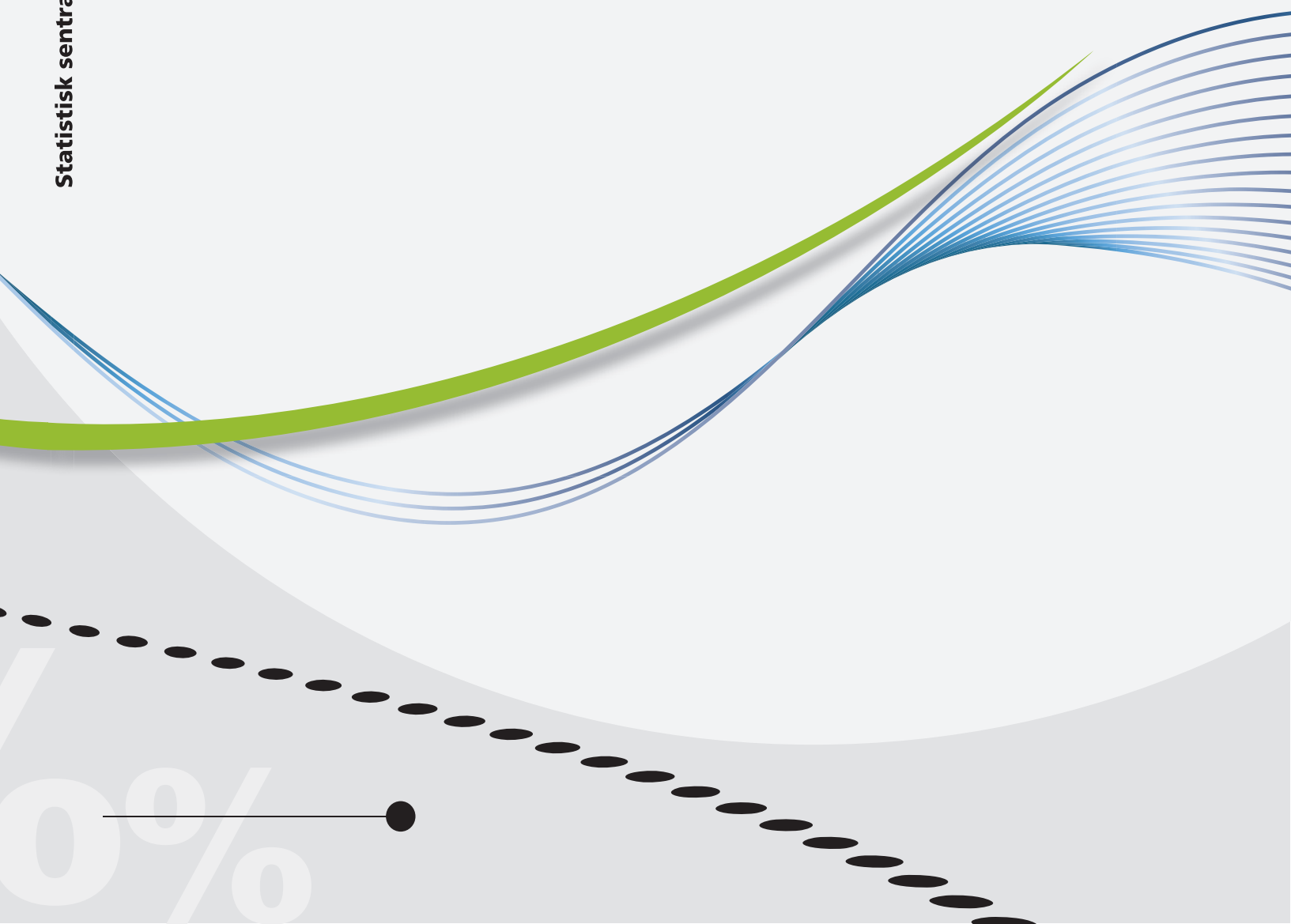

Unni Grebstad, Arve Hetland og Øyvind Sivertstøl

FD - Trygd

Bestillingsveiledning

Unni Grebstad, Arve Hetland og Øyvind Sivertstøl

FD - Trygd

Bestillingsveiledning

© Statistisk sentralbyrå Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8365-9 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8366-6 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	..
ISSN 1891-5906	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 03.04	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Publisert april 2012	Null	-
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Forløpsdatabasen FD-Trygd er konstruert for å levere mikrodata over tid/forløpsdata over enkeltindivid til velferdsforskningen i Norge. Databasen inneholder informasjon om økonomisk sosialhjelp, bevegelser i trygdesystemet og arbeidsmarkedet og demografiske bakgrunnsopplysninger.

Dette notat skal for det første presentere modellen for hvordan forløpsdata er organisert og for det andre gi en tematisk oversikt (metadata) over de typer data som finnes i FD-Trygd. Dersom annet ikke er oppgitt gjelder dataene fra og med 1992. Notatet inneholder dokumentasjon som vil være tjenlig og relevant for bestilling av data fra FD-Trygd.

Det vil fra tid til annen bli publisert en oppdatert versjon av dette notat.

Ytterligere informasjon om FD-Trygd er lagt ut på Statistisk sentralbyrås web-sider, og adressen er:

<http://www.ssb.no/mikrodata/> → Datasamlinger → FD-Trygd, forløpsdata.

Eller:

www.ssb.no/emner/03/fd-trygd med oversikt over tema og tilgjengelige årganger.

For generell informasjon om bestilling av mikrodata, jamfør for øvrig mikrodatasiden for forskning:

<http://www.ssb.no/mikrodata/>

Sammendrag

Dette notat skal gi en samlet veiledning for bestilling av mikrodata fra FD-Trygd og forståelse for bruken av forløpsdata.

I innledningen er det gitt en generell orientering om FD-Trygd, med en kort oversikt over de mest sentrale begreper og definisjoner. Kapittel 2 gir en generell modellforklaring av hvordan FD-Trygd er konstruert på det teoretiske plan. De viktigste modellvariasjoner gjengitt i kapittel 3 inneholder vesentlig informasjon for både bestillingen og bruken av det utleverte materialet. Kapittel 4 gir en tematisk oversikt over innholdet i FD-Trygd. Kapittel 5 spesifiserer distinkte uttaksmuligheter i FD-Trygd.

Temalisten i kapittel 4 inneholder imidlertid ingen konkret variabelbeskrivelse eller kodelister, da det ville blitt for omfattende. Kontinuerlige regelendringer og endringer av teknisk eller administrativ register art gjør at dette notat ikke kan betraktes som endelig. Detaljer som er spesifikke for det enkelte temaområde blir derimot publisert jevnlig i egne dokumentasjonsnotater på:

<http://www.ssb.no/emner/03/fd-trygd/> → Dokumentasjon → Temaoversikt

De enkelte dokumentasjonsnotater inneholder utfyllende variabellister på de temaområder som her er dekket på et faglig/ teoretisk plan. Som regel er variabellistene plassert i vedlegg tilslutt. Metadata om det enkelte tema er plassert i kapittel 2-3, dernest kommer de tekniske beskrivelser om inputdata og forløpsdannelsen.

Kapittel 6 gir en oppsummering av selve bestillingsprosessen. Det er en vesentlig fordel at bestillingen og dermed også selve uttaket er formulert og konstruert i samsvar med både metadata og datamodell for FD-Trygd. Da er man også sikrest på at nødvendige data ikke er ekskludert eller feilbehandlet i forhold til ønsket resultat.

Lykke til med bestillingen!

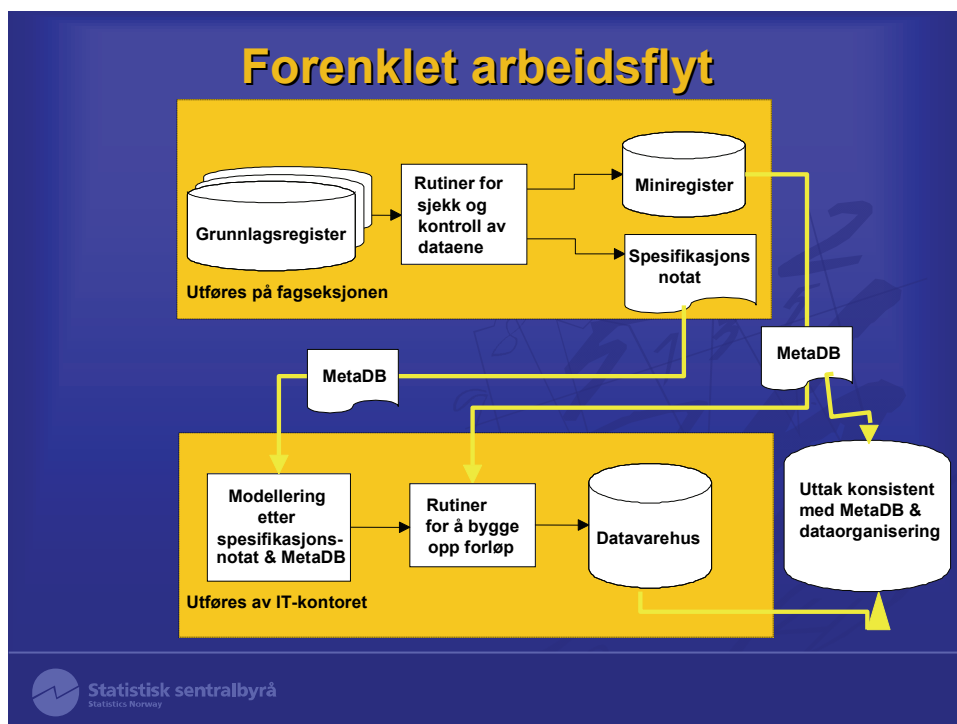
Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Innledning	6
1.1. Mikrodata og forløp.....	6
1.2. Sentrale begreper.....	7
1.3. Kort om registrering av daterte hendelser.....	7
1.4. Kort om organisering av data.....	8
2. Generelt om dataorganisering i FD-Trygd	10
2.1. Tabell-struktur og organisering av forløpsdata (datamodell).....	10
2.2. Sammenhengen mellom begrepene.....	11
2.3. Recordtypenes informasjonsinnhold.....	11
3. Modellvariasjoner	12
3.1. Økonomisk sosialhjelp.....	12
3.2. Foreløpig uførestønad.....	12
3.3. Medisinsk rehabiliteringspenger.....	13
3.4. Pensjoner.....	13
3.5. Enslige forsørgere.....	13
3.6. Alle jobber.....	13
4. Temaoversikt	13
4.1. Demografi.....	14
4.2. Pensjoner.....	14
4.3. Supplerende stønad.....	15
4.4. Kvalifiseringsstønad.....	15
4.5. Foreløpig uførestønad.....	15
4.6. Avslag på uførepensjon.....	15
4.7. Stønad til enslig forsørger.....	16
4.8. Grunn- og hjelpestønad.....	16
4.9. Rehabiliterings- og attføringspenger.....	17
4.10. Fødsels- og sykepenger.....	17
4.11. Økonomisk sosialhjelp.....	18
4.12. Sysselsetting.....	18
4.13. Arbeidssøkere.....	18
4.14. Pensjongivende inntekt og omsorgspoeng.....	19
4.15. Statsansatte (1992-2003).....	19
4.16. Statens pensjonskasse.....	19
4.17. Barnetrygd.....	19
4.18. Diagnose.....	20
5. Forløpsmodellen for FD-Trygd og uttak av data	20
5.1. Enklere uttak fra forløpsdatabasen.....	20
5.2. Flere detaljer og noen eksempler.....	23
5.3. Registrert enhet (fnr), kobling mot andre datakilder og avidentifisering.....	24
6. Bestillingen – en oppsummering	26

1. Innledning

1.1. Mikrodata og forløp

FD-Trygd inneholder opplysninger som er sentrale for forskning innen flere trygde- og sosialpolitiske områder. Ved hjelp av forløpsdataene i basen er det for eksempel mulig å studere hvordan personer over tid “beveger seg” mellom forskjellige typer trygdestatus, eller fra trygd til arbeid, og vice versa. Det er også mulig å studere sambruk (overlapp) mellom ulike stønader, som enslig forsørgerstønad og økonomisk sosialhjelp eller gjeninntreden til samme stønad (svingdørsproblematikk).

Ikke alle forskningsprosjekter er avhengig av forløpsdata og det er i så fall mulig å alternativt ta utgangspunkt i datakilden til FD-Trygd, såkalte miniregistre (MR). MR er dokumentert i kapittel 2 og 3 i de enkelte dokumentasjonsnotater og blir ikke omtalt videre her. En eventuell søknad på MR skal imidlertid inneholde en skjematisk oversikt over navn på datasett, variabeltilfang og ønskede årganger i tråd med bestilling og konsesjon. MR inneholder som regel de samme hendelsesvariable som i FD-Trygd.

Som vist i grafen over, er forløpsdata konstruert etter en generell datamodell og bestemt sett av metadata lagret i en metadatabase (MetaDB) internt i SSB. En effektiv bestilling gjøres i tråd med denne dataorganisering og metadata, også med tanke på ytterligere veiledning i etterkant av uttaket.

1.2. Sentrale begreper

Begreper:	Forklaring:
Tema	De ulike temaer er ofte delt inn etter lovgivningen, for eksempel skillete mellom pensjoner og arbeidssøking.
Undertema	Enkelte tema er videre delt inn etter hvem den enkelte ytelse eller ordning er rettet inn mot. For eksempel pensjoner inneholder undertemaene alderspensjon, uførepensjon, afp osv.
Tilstand	Den tilstand som beskrives av aktiviteten i forløpet, t.d. uførepensjonering, arbeidssøking eller sosialhjelpsmottak.
Hendelse	Knyttet først og fremst mot hendelser som kan forekomme ofte : Tilgang, endring og avgang til en tilstand/ ordning. Noen hendelser kan dog være konstante, t.d. fødelandsopplysning og vil dateres kun en gang (ikke endres).
Forløp	Viser varighet på en tilstand, representert ved ett sett av start og stopp – datoer (Tilgang og avgangsvariabel).
Forløpstilfelle	Et tilfelle defineres av sammenhengende varighet innen en tilstand. Et nytt tilfelle defineres av en ny start på samme tilstand, med opphold imellom. En tilstand kan tilknyttes flere tilfeller: Arbeidssøking kan forekomme mange ganger for en og samme person.
Hovedtilfelle og hovedforløp	Begrepene brukes når et forløp er delt inn i underliggende gruppetilknytning. En arbeidssøker kan for en bestemt periode være definert blant yrkeshemmede (dvs ikke-ledig), før gruppeovergang til en annen gruppe, t.d. helt ledig.
Tilgang	Når en person går inn i en tilstand eller ordning og starter et tilfelle.
Avgang	Når en person går ut av en tilstand eller ordning og avslutter (stopp) et tilfelle.
Gruppetilfelle og gruppeforløp	Jf kommentar for hovedtilfelle. Representert ved ett sett av gruppestart og gruppestopp-datoer (gruppetilgang og gruppeavgangs- variable).
Endring	Endring er knyttet til variable innenfor tilstanden eller forløpet og som kan endres. T.d. uføregraden for en uførepensjonist kan øke fra 50% til 75%. Hendelsen vil dateres når den forekommer.
Records	Opplysningene over er lagt ut på ulike typer records; tilgangs-, endrings- og avgangsrecord i nevnte rekkefølge. Beskrives nærmere i kapittel 2.
Tilgangs-, endrings- og avgangsdato	Datovariabel som representerer ovennevnte hendelser. Beskrives nærmere i kapittel 2.
Venstresensur	Ukjent tilgangsdato, settes kunstig lik den første registrerte opplysning som finnes, ofte lik 1.1.1992.
Høyresensur	Ukjent avgangsdato, settes kunstig ofte lik den siste registrerte opplysning på ordninger som opphører.

1.3. Kort om registrering av daterte hendelser

Oppdatering av forløpstabellene er basert på at det kun foretas registrering hvis det skjer noe "nytt", dvs. at en ny hendelse inntreffer. En person som kommer inn i en ordning blir registrert med en tilgangsrecord hvor startdato for tilfellet, som er første dato vedkommende er aktiv i ordningen, er angitt både i tilgdato og regdato (med unntak for venstresensurte tilganger). Tilgangsrecorden med de tilhørende

kjennemerker representerer deretter personens tilstedeværelse i ordningen inntil noen av variablene (kjennemerkene) endrer verdi, eller vedkommende går ut av ordningen. Hvis en variabel endrer verdi blir det registrert en endringsrecord, hvor regdato angir hendelsestidspunktet for endringen. Hvilken variabel som har endret verdi angis via variabelens tilhørende datovariabel, som skal ha samme verdi som regdato. Denne nye endringsrecorden vil fra hendelsestidspunktet (regdato) representere status for personen innenfor ordningen fram til en evt. ny endring oppstår, hvorpå det vil registreres en ny endringsrecord med en ny hendelsesdato osv. Når en person går ut av en ordning registreres det en avgangsrecord, hvor siste aktive dato for tilfellet angis i avgdato (og regdato). Hvis samme person kommer tilbake på et senere tidspunkt blir et nytt tilfelle startet opp med en ny tilgangsrecord og tilgdato.

Som tilgang regnes også records for venstresensur.

Metoden for å registrere hendelser medfører at differansen mellom avgangs- og tilgangsdato for et tilfelle blir én tidsenhet mindre enn tilfellets varighet. Hvis en person eksempelvis kommer inn i en ordning i januar måned og går ut av ordningen i juni, er differansen på 5 mnd., mens tilfellets varighet er 6 mnd. Personen er mao aktiv på ordningen til og med avgangsdato.

1.4. Kort om organisering av data

Opplysningene i FD-Trygd er organisert i “tabeller” i databasen (Oracle). Det er en tabell for hvert temaområde eller hver ordning; for eksempel en tabell for alderspensjon og en tabell for overgangsstønad, etc. Opplysningene i hver tabell gir informasjon om *når* en person kommer inn i ordningen eller i deler av ordningen (*tilgang*), og *når* en person går ut av ordningen eller av deler av ordningen (*avgang*). I tillegg er det for hver person registrert *når* det skjer *endringer* i personens forhold til ordningen. For å ta vare på slike endringer er det innen hver ordning/hver tabell innført daterte variable for alle forhold som det er registrert endringer for i FD-Trygd. Innenfor ordningen uførepensjon kan for eksempel en endring for en bestemt person bestå i en økning i uføregraden fra 50 prosent til 100 prosent. Dette er da angitt ved endringer i den daterte variabelen *uføregradsdato*.

Til analyseformål vil det som oftest være ønskelig å hente ut data fra flere tabeller. I FD-Trygd er dette mulig ved bruk av en felles “nøkkel” (fødselsnummer) som finnes i alle tabellene (fnr). Fnr representerer administrativt registrerte personer i datakildene, som Kostra eller NAVs grunnlagsregistre. Ved hjelp av “nøkkelen” kan vi sette sammen opplysninger fra flere ordninger/tabeller både på samme tidspunkt og over tid. Det er for eksempel mulig å ta ut data for personer som mottar uførepensjon i perioden fra og med oktober 1997 til og med juni 2003, og for disse samtidig få registrert deres eventuelle mottak av økonomisk sosialhjelp. Noen personer kan skifte fødselsnummer, dette behandles via et eget unikt statistikknummer (snr) i SSB. Innvandrere for eksempel blir først tildelt et identitetsnummer (dnr), før de tildeles endelig fødselsnummer ved bosetting. Statistikknummeret vil uansett stå konstant ved slike skifter. Betydningen av fnr, snr og dnr er ytterligere beskrevet i kapittel 5.3.

Forløpsanalyse går ut på å analysere tidsintervall mellom suksessive *tilstandsendringer* (*hendelser*), og med tiden som stokastisk variabel. Både *tilgang* til ordninger, *avgang* fra ordninger og *endringer* i personenes forhold til ordningene er å betrakte som *tilstandsendringer* for personene. I FD-Trygd er disse tilstandsendingene for alle variable registrert ved hjelp av egne datovariabeler. Datovariablene for tilstandsendingene har forskjellige verdier. For en del tilstandsendinger inneholder datovariabelen verdien år, måned, dag (YYYYMMDD). For andre tilstandsendinger har datovariabelen verdien år, måned (YYYYMM) eller år (YYYY). Tilstandene er imidlertid ikke bestandig faktisk endret (oppdatert) så hyppig som verdien av datovariabelen (dateringen) gir

uttrykk for. For å anskueliggjøre hvordan tilstandsendringer er datert og oppdatert i FD-Trygd har vi nedenfor vist til et par variable fra temaområdet alderspensjon.

Variabelnavn Kortnavn Datatype (Lengde)	Datering	Oppdaterings kontroll	Koder	Kommentarer
Alderspensjonsdel apd number (3)	YYYYMM	Fortløpende	Andel av alderspensjon som tas ut: 000=Ingen tas ut eller uoppgitt 001-099=1-99% kan tas ut 100=Hele pensjonen tas ut.	Personer på 67-69 år som ikke har søkt om alderspensjon, er ikke registrert som alderspensjonist.
Grunnpensjon-faktor gpfak number (7)	YYYYMM	Ved tilgang/ avgang/ årsskifte		Det årlige beløp pensjonisten har krav på, regnet som andel av aktuelt grunnbeløp. (5 desimaler).

Tabellheadingen i eksemplet ovenfor er felles for alle tabeller som inneholder *forløpsdata* i FD-Trygd. Første kolonne gir opplysninger om variabelnavn, kortnavn for variabelen, samt opplysninger om datatype og lengde. Opplysningene i kolonnene 2 og 3 gir opplysninger om hvordan variablene er henholdsvis datert og kontrollert med sikte på en eventuell oppdatering. I de to siste kolonnene finnes kodeopplysninger og kommentarer til variablene.

Opplysningene i kolonnene 2 og 3 bør ses i sammenheng, siden disse to kolonnene til sammen gir informasjon som viser hvordan tilstandsendringene er behandlet i FD-Trygd. Kolonne 2 angir dateringen for variablene. Når en forsker bestiller en analysevariabel som grunnpensjon-faktor for alderspensjonister, blir tilhørende datovariabel pålagt uttaket automatisk. Dateringen (i kol. 2) gir informasjon om hvordan verdiene for datovariablene teknisk sett er registrert eller angitt for de enkelte variablene som inngår i FD-Trygd. Kolonne 3 angir hvor ofte tilstandsendringen registreres i forløpet.

For de to variablene (alderspensjonsdel og grunnpensjonsfaktor) som er tatt inn i eksemplet ovenfor, betyr opplysningene i kolonnene 2 og 3 følgende: Variabelen alderspensjonsdel er datert år, måned (YYYYMM), i kol. 2. Denne variabelverdien kontrolleres *fortløpende* med sikte på en eventuell oppdatering. Med fortløpende menes at kontroll (og mulig oppdatering) skjer så ofte som dateringen (i kol. 2) gir uttrykk for; i dette tilfelle hver måned i året og alle år (YYYYMM). For variabelen grunnpensjonsfaktor er også dateringen år, måned (YYYYMM). For denne variabelen blir det imidlertid kontrollert for endring bare ved hvert årsskifte og ved avgang fra ordningen. I tillegg er variabelverdien tatt inn ved tilgang til ordningen. Dette er angitt i kolonne 3 med teksten *Ved tilgang/avgang/årsskifte*.

Temalisten i kapittel 5 avspeiler "tabellene" for hvert temaområde eller hver ordning i databasen. Nesten alle dataene i FD-Trygd er organisert som *forløpsdata*, bare få opplysninger i FD-Trygd er organisert på annen måte enn *forløpsdata* som faste bakgrunnsopplysninger eller årsopplysninger. Dette blir spesifisert etter hvert i temalisten.

Først gis en beskrivelse av den generelle modell for organisering av data i FD-Trygd.

2. Generelt om dataorganisering i FD-Trygd

Dette kapitlet beskriver den generelle modell for hvordan forløpsdata er konstruert, hva som dateres og hvordan. Beskrivelsen av modellvariasjoner, må forstås i lys av den generelle modell. Denne dataorganisering er også retningsgivende for uttaksmulighetene beskrevet senere.

2.1. Tabell-struktur og organisering av forløpsdata (datamodell)

I FD-Trygd er dataene organisert i separate forløpstabeller for hvert temaområde. Disse forløpstabellene har imidlertid samme "tabell-struktur", dvs. de er bygget opp på samme måte med utgangspunkt i noen sentrale dato- og hendelsesvariable, i tillegg til fødselsnummer som identifiserer den statistiske enheten.

Generell tabell-struktur for forløpstabeller:

<i>Kortnavn</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Kommentar</i>
fnr	Fødselsnummer	Identifiserer person
tilgdato	Tilgangsdato (tilfelle)	Identifiserer startdato for et tilfelle, og er alltid utfylt. Alle records hvor fnr + tilgdato er like refererer til samme tilfellet
avgdato	Avgangsdato (tilfelle)	Identifiserer stoppdato for et tilfelle. Kun utfylt på avgangsrecords. Tilfeller som ikke har en slik avgangsrecord er fortsatt aktive.
temakode	Gruppe og hendelse	Identifiserer gruppe innenfor aktuell ordning, samt hvilken hendelse den aktuelle recorden beskriver. Betydningen av gruppekodene varierer mellom de ulike temaområdene, mens hendelseskodene er standardisert på tvers av temaområdene. Hendelseskodene er: 0 = Avgang 1 = Tilgang 2 = Endring 3 = Venstresensur (tilgang)
Kommentar: Ved nyere temaområder, splittes temakode i to separate variable dersom gruppe finnes: Temakode som over og gruppe avhengig av definisjonene i det enkelte temaområde		
regdato	Registreringsdato	Første gyldighetsdato (referansedato) for den registrerte hendelsen
tematilg	Tilgangsdato (gruppetilfelle)	Identifiserer startdato for et gruppetilfelle. Alle records hvor fnr + tematilg er like hører til samme gruppetilfellet. Records som hører til samme gruppetilfellet skal samtidig høre til samme tilfelle.
temaavg	Avgangsdato (gruppetilfelle)	Identifiserer stoppdato for et gruppetilfelle. Kun utfylt på gruppeavgangsrecords. Gruppetilfeller som ikke har en slik avgangsrecord er fortsatt aktive.
v1	Variabel 1	Kjennemerke 1 knyttet til (gruppe) tilfellet.
v1dato	Variabeldato 1	Datering av første gyldighetsdato for denne kjennemerkeverdien
v2	Variabel 2	Kjennemerke 2 knyttet til (gruppe) tilfellet. Konstant
v3	Variabel 3	Kjennemerke 3 knyttet til (gruppe) tilfellet.
v3dato	Variabeldato 3	Datering av første gyldighetsdato for denne kjennemerkeverdien
...		
vn	Variabel n	Kjennemerke n knyttet til (gruppe) tilfellet.
vndato	Variabeldato n	Datering av første gyldighetsdato for denne kjennemerkeverdien
tomdato	Til og med dato (tilfelle)	Datering som settes lik avgangsdato på alle records på tilfelle
tematom	Til og med dato (gruppetilfelle)	Datering som settes lik avgangsdato på alle records for gruppetilfelle

2.2. Sammenhengen mellom begrepene

- Alle opplysninger om forløp er knyttet til en *person* via fødselsnummeret som statistisk ident. Vi går fra person og videre nedover i datamaterialet først til *tilfellet* (og evt gruppetilfellet) og dernest til den enkelte *hendelse*.
- Videre er alle opplysninger knyttet til et *tilfelle* via kombinasjonen fnr + tilgdato. *Identen* for tilfelle er fnr + tilgdato. Tilgdato representerer *startdato* for når en person trer inn i en ordning eller blir aktiv. Alle records som er tilknyttet dette tilfellet, dvs. tilgangs- og avgangsrecord samt evt. endringsrecords, har samme verdi for tilgdato.
- I alle forløpstabellene skal de periodene en person har vært innom en ordning, være definert ved datoverdiene i tilgdato og avgdato som angir start- og stoppdato hhv. for det aktuelle tilfellet. Hvis det ikke forekommer noen *avgangsdato* for et tilfelle, er tilfellet fortsatt å regne som aktivt ved utgangen av observasjonsperioden.
- Det er knyttet en egen *datovariabel* til hver variabel som kan *endre verdi* i løpet av den perioden et tilfelle strekker seg over slik at det skal være mulig å se når denne evt. skifter verdi (illustrert ved v1 og v1dato). Variable som ikke vil endre verdi i løpet av tilfellets periode (illustrert ved v2) behøver ikke noen egen datovariabel, siden dateringen av variabelens verdi er bestemt av tilfellets (samlede) periode. Variabelen står konstant. Endringsdateringer er knyttet opp mot *gruppenivå* hvis det er mer enn et nivå (hoved- og gruppenivå).
- *Venstresensur* er en hendelseskode for tilgang som angir at dateringen av tilgangen skyldes tidspunkt for oppstart av databasen, og ikke at vedkommende faktisk kom inn i ordningen på dette tidspunktet. På de temaområdene hvor det finnes egne datovariabler for tilgangsdato på grunnlagsfilene kan den registrerte tilgangsdatoen ligge lenger tilbake i tid enn tidspunkt for oppstart av databasen. I disse tilfellene registreres denne datoen som tilgangsdato i databasen, mens venstresensur-koden angir at vi har en spesiell tilgang.
- De *ulike type hendelser* bestemmes av kode (og evt gruppe) i tillegg til definisjonen av tilfellet, Fnr+Tilgdato+Kode som ident.
- Den *enkelte hendelse* bestemmes av kriteriet regdato = ivdato i tillegg til identen Fnr+Tilgdato+Kode.
- I de faktiske tabellene erstattes prefikset *tema* som regel med en kortform som indikerer hvilket tema det her er snakk om. F_ufp betyr forløp for uførepensjonister.

Avvik fra den generelle tabellen beskrives i kapittel 4.

2.3. Recordtypenes informasjonsinnhold

Opplysningene nevnt foran vil være lagt ut på ulike typer records, tilgangs-, endrings- og avgangsrecords i nevnte rekkefølge, avhengig av hvilken type opplysning som registreres og dateres. Generelt vil man ikke finne ferdig definerte perioder på den enkelte record, med unntak for avgangsrecords som angir start- og stoppdato for hele tilfellet. For å forstå logikken knyttet til ulike typer uttak er det viktig å være klar over hva slags informasjon som er registrert på de ulike recordtypene. Nedenfor følger en oversikt som beskriver dette i detalj.

Recordtyper og informasjonsinnhold:

- Venstresensurerte tilgangsrecords inneholder opplysninger om;
  - Tilgangsdato for det aktuelle tilfellet (tilgdato), venstresensurert
  - Gruppertilgangsdato for det aktuelle gruppetilfellet (tematilg), venstresensurert
  - Verdi for alle variable fom første registrerte hendelsesdato (regdato = første hendelsesdato i 1992 til dømes)

- Ordinære tilgangsrecords inneholder opplysninger om;
  - Tilgangsdato for det aktuelle tilfellet (tilgdato=regdato)
  - Gruppetilgangsdato for det aktuelle/første gruppetilfellet (tematilg)
  - Verdi for alle variable (tilgdato/regdato = første hendelsesdato)
- Endringsrecords inneholder opplysninger om;
  - Tilgangsdato for det aktuelle tilfellet (tilgdato)
  - Gruppetilgangsdato for det aktuelle gruppetilfellet (tematilg)
- - Verdi for alle variable på referansedato
  - Verdi for hver variabel fom. sist registrerte vi-dato tom. referansedato (regdato)
    - Hvilke(n) variable som har endret verdi og “forårsaket” denne endringsrecorden (regdato= vi-dato, den datovariabel som endres)
- Avgangsrecords inneholder opplysninger om;
  - Tilgangsdato for det aktuelle tilfellet (tilgdato)
  - Gruppetilgangsdato for det aktuelle/siste gruppetilfellet (tematilg)
  - Status for alle variable på referansedato (regdato)
  - Status for hver variabel fom. sist registrerte vi-dato tom. referansedato (regdato)
- Tilgangs- og endringsrecords inneholder ikke opplysninger om “stoppdato”, hverken for det aktuelle tilfellet eller variabelverdiene som er registrert på recorden. Siste gyldighetsdato for verdiene på disse recordene må hentes fra en etterfølgende endrings- eller avgangsrecord (“neste record”).
-
- Bruken av kodevariabelen for definering av type records og betingelsen at regdato skal være lik den hendelsesdato som studeres, er vesentlig for å kunne gjenbruke forløpsdata på en effektiv måte.

3. Modellvariasjoner

Selve forløpsdannelsen kan derimot variere mellom de ulike temaområder i FD-Trygd: <http://www.ssb.no/emner/03/fd-trygd/> Dette kapittel er derfor ment å gi en enkel oversikt over hvilke typiske forløpsdannelser man har i FD-Trygd og sammenhengen med uttaket.

Vi starter med det enkleste eksempel og beveger oss nedover i datamatriksen til det mest kompliserte tilslutt. De ulike typene skilles ut fra antall forløpsnivåer (hoved eller gruppe), med eller uten endringsvariable og om samtidige forløp kan forekomme eller ikke.

3.1. Økonomisk sosialhjelp

er dannet med kun ett nivå, såkalt hovedforløpsnivå og uten endringer og uten samtidighet i forløpstilfellet.

Hovedforløpstilfellet løper så lenge personen mottar stønaden sammenhengende og er registrert med kun ett sett av start og stoppdatoer utlagt på kun to type records (start og stopp). Endringsrecord er ikke med i forløpstabellen så lenge det ikke er registrert/ konstruert endringsvariable i forløpet. Regdato skal være lik enten tilgangs- eller avgangsdato på type record som bestemmes av sosialhjelpskoden. Forløpet tas alltid ut kun på *hovedtilfellenivå*.

3.2. Foreløpig uførestønad

skiller seg fra sosialhjelp ved at det her er tatt med endringsvariable i forløpet utlagt på egne endringsrecords; kodevariabelen er satt lik 2 og regdato lik den

datovariabel som endres. Forløpet tas alltid ut kun på **hovedtilfellenivå** på foreløpig uførestønad.

3.3. Medisinsk rehabiliteringspenger

skiller seg fra foreløpig uførestønad ved at forløpet er dannet på to nivåer, hovedforløp og gruppeforløp. **Hovedforløpet** viser hvor lenge en person er inne på stønaden og utgjør hovedregelen for uttaket, da gruppeforløpet er implisitt del av hovedforløpet. Variabelen hoved viser hvilken gruppe forløpet gjelder. Dersom kunden skal konstruere populasjon/ utvalg på basis av medisinsk rehabilitering, må kunden **vurdere** om det er hoved- eller gruppeforløpstilfellet som er gjeldende.

3.4. Pensjoner

er til motsetning fra medisinsk rehabilitering splitta på ulike gruppeforløpstabeller, for eksempel uførepensjon eller alderspensjon. Hovedtema er pensjonering, undertema er de enkelte pensjonsgrupper. Både uførepensjon og de andre pensjoner er å betrakte som uavhengige gruppeforløp, selv om det er mulig å se hovedsammenhengen mellom de ved at de kan henge sammen i tid, som en gruppeovergang. Dette betyr at uttaksprosedyrene og kundens valg er utelukkende konsentrert om **gruppeforløpsvariable**, selv om hovedforløpsvariable (tilgdato og avgdato) kan tas med som utfyllende/ tilleggsvARIABLE til gruppeforløpet. Etterlatt ektefelle som blir ufør og tilslutt alderspensjonist vil da kunne henge sammen i et hovedforløpstilfelle, selv om avgdato utfylles først på den siste gruppeavgangsrecord. Om kunden selv setter sammen disse data, så skal det likevel tolkes med forsiktighet – for eksempel et etterlatt barn som registreres som ufør ved fylte 18 år skal ikke dermed tolkes som ett og samme sammenhengende pensjonstilfelle selv om gruppetilfellene henger sammen i tid.

3.5. Enslige forsørgere

er også splitta på ulike gruppetabeller, men skiller seg ut fra pensjoner (o.a.) ved at **samtidige** gruppeforløp kan forekomme og at utdanningsstønad foreligger som kun ett hovedforløp. Uttaket av overgangsstønad og barnetilsyn skal dermed foregå på **gruppenivå** til tross for hovedforløpet som i bunn og grunn er overflødig på disse to gruppeforløp. Utdanningsstønaden derimot er uavhengig og foregår på **hovednivået**. Uttaket og gjenbruk av data konsentreres om gruppeforløpet.

3.6. Alle jobber

fom 2003 viser jobbforløpet til alle ansatte på et **hovednivå** og en samletabell. Skiller seg fra det ovenstående ved at **samtidige** jobbforløp kan forekomme, enkelte personer kan ha svært mange jobber samtidig over tid. Det er imidlertid lagt ved en variabel som rangerer en jobbs betydning i løp av kalenderåret.

4. Temaoversikt

FD-Trygd er inndelt etter tema, forløpsnivå (hovedforløp og gruppeforløp) og de modellvarianter opplistet i kapittel 4. I tillegg kommer de tabeller som ikke er organisert som forløp, benevnt med suffiks TAB_. Dersom ikke annet er nevnt, så gjelder temaområdet fom 1992.

4.1. Demografi

Området demografi ble revidert i 2005, og består nå av to forløpstabeller som inneholder endringer innen bosetting og sivilstand. Videre inneholder en tabell fødelandsopplysninger og andre konstante variable, en tabell inneholder alle fødsler etter 1.1.1992 og til slutt en tabell som inneholder opplysninger om bosetting etter grunnkrets og tett-/spredt bosetting.

4.1.1. Bosatte

Tabell: F_DEMO

Tabellen inneholder alle som har vært bosatt en eller annen gang fra og med 1.1.1992, eller de som av en eller annen årsak har fått annullert sin status som bosatt etter dette tidspunktet. Kun *hovedforløp*.

4.1.2. Sivilstand

Tabell: F_DEMO_SIV

Tabellen inneholder opplysninger om sivilstandsforløp for alle bosatte i landet fra og med 1992. Kun *hovedforløp*.

4.1.3. Fødeland og andre konstante kjennemerker

Tabell: TAB_FLAN

Tabellen inneholder alle personer som er eller har vært registrert bosatt i Norge etter 1964. Variablene i tabellen er kjennemerker som er *konstante* for personer over tid.

4.1.4. Fødsler

Tabell: TAB_FODS

Tabellen inneholder alle fødsler etter 1.1.1992.

4.1.5. Grunnkrets/type bostedsstrøk

Tabell: TAB_DEMO_GRKRETS

Tabellen inneholder alle bosatte ved utgangen av hvert år.

4.2. Pensjoner

Pensjoner fra folketrygden og avtalefestet pensjon. Forløpstabellene under er lagd på månedsbasis og oppdateres kontinuerlig (månedlig). Gruppeforløpet er det vesentlige.

4.2.1. Alderspensjon

Tabell: F_ALDP

Alderspensjon fra folketrygden. Personer 67 år og over.

4.2.2. Uførepensjon

Tabell: F_UFP

Uførepensjon fra folketrygden. Personer 16-66 år, 18-66 år fra 1.1.1998.

4.2.3. Pensjon – etterlatt ektefelle

Tabell: F_EEKT

Pensjon fra folketrygden til etterlatt ektefelle. Personer 16-66 år.

4.2.4. Pensjon – etterlatt familiepleier

Tabell: F_EFAM

Pensjon fra folketrygden til etterlatt familiepleier. Personer 16-66 år.

4.2.5. Pensjon – etterlatt barn

Tabell: F_EBAR

Barnepensjon fra folketrygden. Personer 0-18 år (kan være eldre).

4.2.6. Avtalefestet pensjon – offentlig sektor

Tabell: F_AFP_O

Personer med avtalefestet pensjon, 65-67 år i 1992, 64-67 år fra 1.10.1993, 63-67 år fra 1.10.1997 og 62-67 år fra 1.3.1998.

4.2.7. Avtalefestet pensjon – privat sektor

Tabell: F_AFP_P

Personer med avtalefestet pensjon, 65-67 år i 1992, 64-67 år fra 1.10.1993, 63-67 år fra 1.10.1997 og 62-67 år fra 1.3.1998.

4.2.8. Sluttpoeng og overkompensasjonspoengtall

Tabell: TAB_SPT_OPT

Gjelder for alle pensjonsytelser.

4.3. Supplerende stønad

Tabell: F_SU og Tab_SU

Temaområdet er lagd etter mal for økonomisk sosialhjelp.

4.4. Kvalifiseringsstønad

Tabell: F_Kvalif

Temaområdet er lagd etter mal for økonomisk sosialhjelp.

Et nytt temaområde, Introduksjonsstønad vil også legges til her, etter samme mal.

4.5. Foreløpig uførestønad

Tabell: F_FUFOR

Tabellen omfatter personer som mottok attføringspenger i ventetid på uførepensjon i den angitte perioden. Fom 1994 heter ordningen foreløpig uførestønad, og denne betegnelsen er valgt også for årene 1992 og 1993. I 1992 og 1993 er det en viss underrepresentasjon i grunnlagsregisteret for personer som mottok denne ytelsen, hvilket også vil gjelde forløpstabellen.

4.6. Avslag på uførepensjon

Tabell: F_AV_UFP

Tabellen omfatter personer som har fått avslag på søknad om uførepensjon. Opplysningene er basert på hvilket år kravet fremsettes, dvs. kravdato. Dette medfører at en årsfil utvides etterhvert som vedtak fattes for saker som er fremsatt i det aktuelle år, uavhengig av tidspunktet for vedtaket. I FD-Trygd benyttes årgangsfiler som er ca 2 ½ - 3 år gamle. Eventuelt nye vedtak vedrørende saker med kravdato som "tilhører" en allerede benyttet årgang, vil ikke bli inkludert i FD-Trygd. Likeledes vil vedtak vedrørende saker med kravdato før 1.1.1992 ikke være inkludert i FD-Trygd. Gjelder kun for perioden 1992-1997.

Tabell: TAB_AVSLAG

I motsetning til tabellen over, er uttaket fra Nav gjort på basis av vedtaksdato og ikke kravdato. Alle vedtak på avslag for gjeldende årgang er dermed tatt med. Gjelder fra og med 1997.

4.7. Stønad til enslig forsørger

Ytelser fra folketrygden til enslig forsørger, med følgende undertema: Overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad. Jamfør for øvrig kommentarer til tema i kapitlet foran.

4.7.1. Overgangsstønad

Tabell: F_ENSL_OVGST

Overgangsstønad til enslig forsørger.

4.7.2. Stønad til barnetilsyn

Tabell: F_ENSL_BTLSN

Stønad til barnetilsyn til enslig forsørger.

4.7.3. Utdanningsstønad. 1998 og senere

Tabell: F_ENSL_UTDST

Utdanningsstønad. Gis i den tiden den enslige forsørgeren har rett til overgangsstønad. Registeret er nytt fra 1998.

4.8. Grunn- og hjelpestønad

Folketrygdens ordninger for grunn- og hjelpestønad.

4.8.1. Grunnstønad

Tabell: F_GS

Grunnstønad ytes til den som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte har ekstrautgifter av betydning. Også andre enn uførepensjonister kan få grunnstønad.

4.8.2. Hjelpestønad

Tabell: F_HSU

Hjelpestønad ytes til den som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte må ha særskilt tilsyn og pleie eller hjelp i huset. Også andre enn uførepensjonister kan få hjelpestønad.

4.9. Rehabiliterings- og attføringspenger

4.9.1. Rehabiliterings- og attføringspenger. 1992-2001

Tabell: F_ATTFF

Tabellen omfatter personer som mottar rehabiliterings- eller attføringspenger i 1992-2001. Registeret omfatter likevel ikke personer som mottar attføringspenger i ventetid før uførepensjon, etter bestemmelsene i den gamle folketrygdloven.

Personer som mottar attføringspenger vil i betydelig grad overlappe med personer som er registrert som yrkeshemmede i arbeidsmarkedsstatens registre, jf. også kapittel 12. Personer som kun er registrert i en av kategoriene vil imidlertid også forekomme. Tabellen er avsluttet i 2001, grunnet omlegging i registeret.

4.9.2. Medisinsk rehabilitering. 2002 - 2010

Tabell: F_REHAB

Forløp med nøyaktig datering (start og stopp) av utbetaling av medisinsk rehabiliteringspenger. Skal tilsvare gruppeforløpet medisinsk rehabilitering for 2002, jf forrige punkt.

Tabell: TAB_REHAB_UTB

Omfatter personer som mottar utbetaling av rehabiliteringspenger. Tabellen gir opplysninger om beløpsstørrelse og kontonummer for ytelsen. Denne tabellen inneholder ikke forløp for det enkelte tilfelle, men derimot detaljert informasjon om den enkelte utbetaling.

4.10. Fødsels- og sykepenger

4.10.1. Fødselspenger

Tabell: F_FP

Omfatter personer som mottar ytelser i forbindelse med fødsel og adopsjon. Personer som kun tilstås engangsstønad i forbindelse med fødsel er ikke inkludert.

4.10.2. Sykepenger

Tabell: F_SP

Tabellen omfatter personer som mottar sykepenger fra folketrygden. Opplysningene dekker i utgangspunktet ikke sykepenger i arbeidsgiverperioden. I de tilfeller hvor sykefraværet går utover arbeidsgiverperioden vil arbeidsgiverperioden likevel fremkomme i forløpstabellen som perioden mellom arbeidsuførhetsdatoen og første dag med stønad fra folketrygden.

4.10.3. Aggregerte fødsels- og sykepenger (dager og beløp)

Tabell: TAB_SUMFPSP

Antall personer som omfattes av denne tabellen tilsvarer personene i forløpstabellene for fødsels- og sykepenger (kap. 9.1 og 9.2 hhv.). Denne tabellen inneholder ikke forløp for det enkelte tilfelle, men derimot detaljert informasjon om hvilke konti som er brukt ifm. utbetalinger innenfor de to stønadsordningene. Variablene antall dager og utbetalt beløp er aggregert eller konstruert innen kombinasjonen av følgende variable: fødselsnummer, arbeidsuførhetsdato, skille mellom fødsels- og sykepenger, hovedgrupper, fødsels- eller sykepenger som arbeidsledig, statusvariabel og utbetalingskonto. Ved sammenligning mellom ulike år, bør det tas hensyn til variabelen regnskapsår.

4.11. Økonomisk sosialhjelp

Mottak av økonomisk sosialhjelp. Varighet og beløp.

4.11.1. Varighet for mottak av økonomisk sosialhjelp

Tabell: F_SHJ

Varighet for mottak av økonomisk sosialhjelp (bidrag og lån).

4.11.2. Mottatt økonomisk sosialhjelp. Beløp

Tabell: TAB_SHJ

Mottatt økonomisk sosialhjelp (bidrag og lån) i året.

4.12. Sysselsetting

4.12.1. Viktigste arbeidsforhold (1992-2003)

Tabell: F_SYS

Tabellen inneholder forløp over sysselsetting, men kun det på ethvert tidspunkt viktigste arbeidsforhold, for en person. Både lønnstakere og selvstendig næringsdrivende er inkludert.

4.12.2. Alle jobber (fom 2003)

Tabell: F_Jobber

Tabellen inneholder forløp over alle jobbforhold, en person kan ha flere jobber samtidig. Selvstendig næringsdrivende er ikke inkludert. Det legges ikke opp til å se jobbforløpene i sammenheng med viktigste arbeidsforhold.

Tabell: TAB_Jobber

4.13. Arbeidssøkere

Området arbeidssøkere består av tabeller for arbeidssøkere og dagpengemottakere.

4.13.1. Arbeidssøkere. 1.5.2001 og senere

Tabell: F_ARBSOK

Tabellen inneholder opplysninger om ordinære arbeidssøkere, arbeidssøkere på tiltak, yrkeshemmede og yrkeshemmede på tiltak. Tabellen erstatter den opprinnelige forløpstabellen for arbeidssøkere, som ble avsluttet 30.4.2001, se under. For effektiv bestilling av data henvises det til kapittel 3.3 i dokumentasjonsrapporten: <http://www.ssb.no/emner/03/fd-trygd/> -> Dokumentasjon -> Tema: Arbeidssøkere

4.13.2. Arbeidssøkere. 1.1.1992-30.4.2001

Tabell: F_ARBSOK_TOM20010430

Tabellen inneholder opplysninger om ordinære arbeidssøkere, arbeidssøkere på tiltak, yrkeshemmede og yrkeshemmede på tiltak til og med 30.4.2001.

4.13.3. Dagpenger. 1992-1999

Tabell: F_DAGP_TOM19991231

Tabellen inneholder personer med dagpenger fra arbeidskontorene. Tabellen opphører fra og med 2000 grunnet manglende datatilfang.

4.14. Pensjonsgivende inntekt og omsorgspoeng

4.14.1. Pensjonsgivende inntekt. 1967 og senere

Tabell: TAB_INNT

Omfatter alle personer i aldersintervallet 17-69 år som har eller har hatt pensjonsgivende inntekt fra og med 1967.

4.14.2. Omsorgspoeng

Tabell: TAB_OMSP

Omfatter personer i aldersintervallet 17-69 år som har fått godskrevet pensjonspoeng for omsorgsarbeid fra og med 1992.

4.15. Statsansatte (1992-2003)

Tabell: F_STATS

Det tas i bruk to registre: Statens Sentrale Tjenestemannsregister (SST) og Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket (STS). I utgangspunktet er disse dataene registrert per et tidspunkt (tverrsnitt per 1.10), og omgjort til et fiktivt forløp i FD-Trygd. Anbefales derfor ikke til bruk i forløpssammenheng og temaområdet er av samme grunn avsluttet.

4.16. Statens pensjonskasse

Pensjonister og medlemmer i Statens Pensjonskasse.

4.16.1. Statens pensjonskasse – pensjonister. 1992-1997

Tabell: F_MOTIPE_SPK_STATSP, F_MOTIPE_SPK_NSB, F_MOTIPE_SPK_HOYSTR, F_MOTIPE_SPK_STORTM, F_MOTIPE_SPK_STATSR, F_MOTIPE_SPK_AAREML og F_MOTIPE_SPK_APOTEK.

Registeret inneholder opplysninger om bestanden av pensjonister ved begynnelsen av 1992, opplysninger om tilgangen på og avgangen av pensjonister i senere år, samt opplysninger som belyser eventuelle endringer i pensjonistenes pensjonsforhold. Endringer i pensjonsforhold kan f.eks. være endring i pensjonsstørrelse i løpet av denne perioden. Pensjonistene kan ligge inne med følgende betalingsordninger: Statens Pensjonskasse, Norges Statsbaner, Høyesterett, Pensjonsordning for stortingsmenn, Pensjonsordning for statsråder, Pensjonsordning for åremålstilsette samt Pensjonsordning for apotek.

4.16.2. Statens pensjonskasse – medlemmer. 1996-1997

Tabell: F_SPK_MEDL

Registeret inneholder opplysninger om medlemmene i Statens Pensjonskasse.

4.17. Barnetrygd

Opplysninger om mottakere av barnetrygd og barn det mottas barnetrygd for.

4.17.1. Mottakere av barnetrygd. Desember 1996 og senere

Tabell: F_BARNETR_MOT

4.17.2. Barn det mottas barnetrygd for. Desember 1996 og senere

Tabell: F_BARNETR_BARN

4.18. Diagnose

Diagnose er definert som sensitiv opplysning og det skal søkes om konsesjon til Datatilsynet og dispensasjon til NAV.

Det henvises her til eget diagnosenotat under:

www.ssb.no/emner/03/fd-trygd → Dokumentasjon → Tema/ Dokumentasjonslenk.

5. Forløpsmodellen for FD-Trygd og uttak av data

Dette notat er først og fremst et forsøk på å gi en forenklet utdyping/eksemplifisering av modellen til FD-Trygd og hvordan man kan bestille enten forenklete uttak eller totale uttak av forløpsdata. Hovedregelen for alle uttak er for det første at data utlevert alltid skal være konsistent med modellen for organisering av forløpsdata i FD-Trygd. Data levert slik data er organisert i basen, betyr at mottaker selv kan behandle data på samme måte som den direkte databehandling mot forløpsdatabasen foregår. For det andre og utledet av det første skal data leveres konsekvent med metadata for FD-Trygd. Data utlevert skal stemme overens med variabellistene i hvert enkelt dokumentasjonsnotat. For det tredje, skal hele prosessen fra FD-Trygd til kunde være etterprøvbart, herunder personuavhengig. Data utlevert i 2009 skal kunne reproduseres og etterprøves av samme kunde eller annen forsker ti år senere.

Til grunn for alle bestillinger foreligger kapittel 2.1: Generell tabell-struktur for forløpstabeller på det overordna plan i kombinasjon med de spesifikke modellvariasjoner nevnt i kapittel 3.

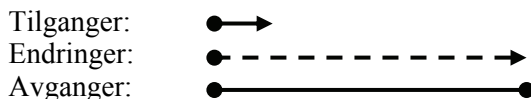
5.1. Enklere uttak fra forløpsdatabasen

Bestiller vil riktignok formulere søknad på basis av et generelt forløpsteoretisk utgangspunkt, uavhengig av teknisk modell. Vi viser derfor først noen enkle eksempler på forløpsuttak som er i tråd med hovedregelverket nevnt innledningsvis.

Forløp handler i det vesentligste om varighet, og er definert som hvor lenge en person er innom en tilstand eller hendelse (eks. trygdeordning eller sysselsetting). Det måles fra når (tilgangsdato) og til når (avgangsdato) en tilstand varer. Hver enkelt inntreden til ordningen registreres som et nytt forløpstilfelle. Kombinasjonen fødselsnummer og tilgangsdato definerer et forløpstilfelle (fnr*tilgdato), dvs. skiller mellom ulike inntredener til en ordning for samme person. Et forløpstilfelle kan endres over tid, for eksempel kan uføregraden øke fra 50 til 75 prosent for en uførepensjonist. Denne type hendelse er definert som en endring av forløpet. Kombinasjonen av variablene fødselsnummer, kode og registreringsdato (fnr*kode*regdato) definerer en distinkt hendelse i forløpsmodellen. Variablen kode forteller om dette er en tilgang (1), endring (2) eller avgang (0) og regdato er alltid lik den datovariabel som daterer hendelsen. FD-Trygd startet opp 1.1.1992. For opplysninger før 1992 settes kode lik 3 for venstresensurert tilgang, dvs. de vi vet lite eller ingenting om i perioden forut basens oppstart.

Forløpsmodellen for FD-Trygd består dermed av tre hovedelementer: Tilgang til, endring av og avgang fra en ordning eller hendelse (trygdeordning eller

sysselsetting). Hver enkelt type hendelse er lagt ut på en egen record og kan symbolsk beskrives slik.

Hovedforløp som inkluderer gruppeforløp som endres minst en gang:

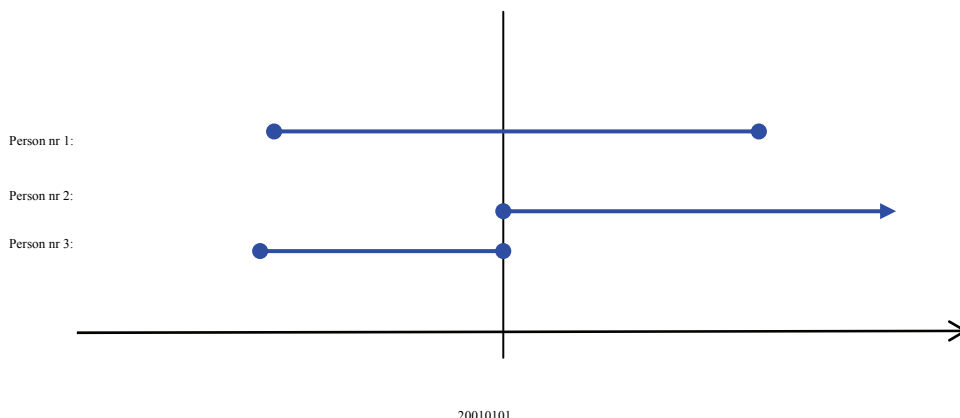
Den runde kula symboliserer enten tilgangs- eller avgangsdato, når inntreer hendelsen. Tilgangsdato står konstant/ uendret for alle records som tilhører samme tilfelle. Pilen symboliserer at tilfellet er løpende, for endringer symboliserer pilen både tidspunktet for når endringen inntreffer/ registreres og at tilfellet er løpende, stipling forteller at flere hendelser/ endringer på samme tilfelle har inntrefft. Til flere hendelser på ulike tidspunkt, til flere records pr tilfelle (konstant tilgdato) med endring i de ulike hendelsesdatoer og regdato. Som vi ser, avgangsdato utfylles først på avgangsrecord. Fordelen med denne modell er at hvert enkelt tabell vil inneholde et bestemt antall variable. Søknad skal nevne både navn på tabeller og variabelnavn, da samme variabel kan forekomme på flere tabeller.

Dersom søknaden omfatter en observasjonsperiode fra og med FD-Trygds oppstarttidspunkt, så ville uttaket kunne beskrives så enkelt som ovenfor: Alle observasjoner fra 1.1.1992 og frem så langt data er tilgjengelig. Og mange prosjekter ville i slike tilfeller, kunne klare seg med kun en datovariabel (regdato) i tillegg til kodevariabelen i etterbehandlingen av utlevert datamateriale.

En gitt søknad vil imidlertid ofte ha en begrensning i tid, for eksempel etter kundens eget ønske eller avhengig av den gitte konsesjon. Tverrsnitt av forløpet skal fortelle hvor mange personer og tilfeller som er registrert på et gitt tidspunkt og brukes i FD-Trygd som start-tidspunkt (eventuelt avslutning) for et datauttak begrenset til en bestemt periode.

Først visualiseres derfor en tverrsnittstilling av forløpet. Det er tre muligheter for at en person eller forløpstilfelle skal bli målt på et gitt tidspunkt, jf graf nedenfor. Enten er forholdet løpende aktiv både forut og i etterkant av gjerningsøyeblikket (person 1), eller man har en tilgang til ordningen nøyaktig på tverrsnittet (person 2). Avganger blir også telt opp på det standardiserte tverrsnitt, forholdet varer til og med avgangstidspunktet (person 3).

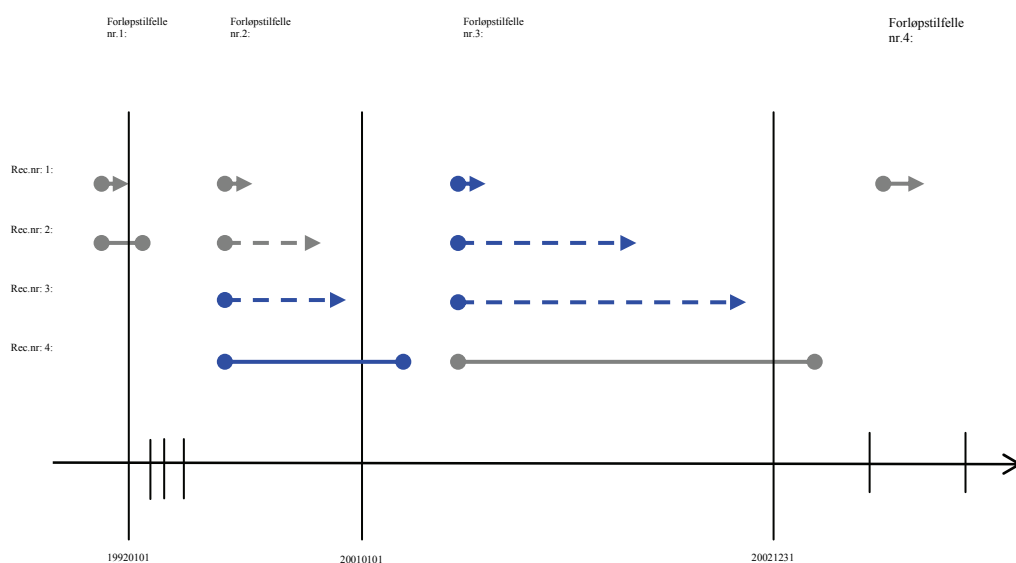
Tverrsnittstilling eller beholdning på et tidspunkt:

Dette er da et standardisert tverrsnittstuttak som er konsistent med eller utledet av forløpet, og må ikke blandes sammen med offisiell statistikk for øvrig. Det sistnevnte tilbys av de enkelte fagseksjoner i SSB. Beholdningen på et gitt tverrsnitt kan derimot brukes til å definere en populasjon fra FD-Trygd som deretter påkobles forløpsdata (tilganger, endringer, avganger) for en bestemt periode.

Et demografisk forløp i FD-Trygd er tilknyttet de bosatte i Norge og er definert som tilgang (fødsler og innvandring) og avgang (dødsfall og utvandring) til denne bosatte-tilstand. Grafen nedenfor visualiserer en søknad som bestiller tilganger, avganger pluss endring i form av flytting mellom kommuner ifra det demografiske forløpet.

Grafisk visualisering av bestilte records over alle demografi-forløp for en person i perioden 1.januar 2001- 31.desember 2002:

En person som vandrer ut og inn av Norge tre ganger vil bli registrert med fire tilfeller i bosatteforløpet (se graf). Gitt et periodevalg på kun to år, vil bare et bestemt antall tilfeller og records bli selektert i uttaket. De fargelagde records beskriver uttaket som bestilt.

Forløpstilfelle nr.1 for denne utvalgte person faller utenfor pga. avgangsdato ligger forut periodevalget. Dette tilfellet er også venstresensurert, fordi det startet opp forut basens tidsperiode (record nr. 1). Tilfellet er likevel registrert fordi avgangsdato ligger innenfor basens periode (record nr. 2). Deler av det andre forløpstilfellet vil også falle utenfor dette bestemte periodeuttak (record 1 og 2). I forløpstilfelle nr.4 så vil også alle opplysninger ekskluderes fordi tilgangsdato forekommer i etterkant av analyseperioden.

Det er først den 3. record (endring) som beskriver forløpet ved inngangen til perioden og som blir tatt med på uttaket, jamfør tidligere beskrivelse av tverrsnittstilling. Siste endring forut blir med, så sant ikke første endring havner på første måletidsenhet i periodevalget (regdato = tverrsnittstidspunktet 1.1.2001). Rent teknisk så er det de utvalgte endringsvariable som bestemmer nøyaktig hvilke records som blir selektert. Avgangsrecorden blir også med i og med at den har treff senere i perioden (record 4). Dersom avgangsrecorden derimot forekommer nøyaktig på oppstarttidspunktet, ekskluderes alle andre records tilhørende dette tilfelle. For forløpstilfelle nr.3 blir alle records med, bortsett fra avgangsrecorden som ekskluderes fordi den ikke beskriver periodestrekket. Dette siste poeng har

betydning for om det skulle være ønskelig å utvide populasjonen og observasjonsperioden med nye årganger etter hvert.

Av fire demografi-forløp for en og samme person, er det altså kun to forløpstilfeller (nr. 2 og 3) som er gyldige for dette periodeuttak. Samtidig er det kun to og tre records som blir dratt med innenfor det enkelte tilfelle, som er et vesentlig kriterium for selve uttaket: Det er ikke mulig å behandle dette uttak på basis av kun regdato i kombinasjon med kodevariabelen, fordi disse records vil da mangle enten tilgangs- eller avgangsupplysningen eller begge. Derfor er det slik at mange nok datovariabel blir automatisk lagt på uttaket for at mottaker av data skal kunne gjøre sine fullstendige behandlinger av datamatriksen, jmfør for øvrig kapittel 2.3.

En tilfeldig tverrsnittskontroll midt i perioden, for eksempel 15.juni 2002 skal dessuten gi samme resultat på uttaket som i basen. Det er det som ligger i betydningen av at tverrsnittet skal være konsistent med forløpet (ikke omvendt).

Den grafiske visualisering foran, er et hjelpemiddel til kunden for å bestemme populasjon og forløp (hendelser) som skal bli med på uttaket. Periodevalg må bestemmes for både populasjon og forløp, da det kan være ulikt.

5.2. Flere detaljer og noen eksempler

Denne generelle forløpsregel sikrer en konsekvent overgang mellom gruppeforløpa uføre- og alderspensjonering: Uføreavgangen kommer senest i måneden forut alderspensjonstilgangen. En person som hadde en avgang fra uførepensjonstabellen i januar mottok altså uførepensjonsutbetaling denne måned. Imidlertid, så må alle pensjonstabellene ses i sammenheng sammen for å danne et bilde av hele pensjonsforløpet. Det samme gjelder for enslige forsørgere, jmfør kapittel 4.

I tillegg til datering av varigheten, inneholder forløpstabellene også flere endrings- eller hendelsesvariable. Variabelen Uttaksprosent for fødselspenger (fpregr) er en type hendelse som settes kun ved tilgangen (tilgangsrecorden) og står konstant gjennom forløpet (alle andre records). Endringsvariabelen Arbeidsledig (arbledig) for fødselspenger settes derimot kontinuerlig på alle tilgangs- og endringsrecords. En tilhørende datovariabel vil datere endringen, i dette tilfellet arbl dato. Ofte er det slik at en endringsdato daterer kun når hendelsen registreres eller inntreffer. Det er for eksempel ikke mulig å lage forløp (start og stopp) på en variabel som sykdomsdiagnose. En fysisk skade som en avkappet arm på sagbruket vil vedvare, selv om nye diagnoser vil kunne stilles i ettertid (for eksempel psykiske lidelser). For en oversikt over hvilke datovariabel som medfølger hvilke endringsvariable, jf. kapitlet Modellspesifikasjoner i hvert enkelt dokumentasjonsnotat (<http://www.ssb.no/emner/03/fd-trygd/> --> gå til Dokumentasjon --> Notat).

Avgangsrecorden vil som hovedregel også inneholde opplysningene fra siste hendelse (tilgang eller endring). I noen tilfeller kan tidligere opplysninger blankes fordi de er uvesentlige for å beskrive en avgang. Endringer skal normalt analyseres etter hverandre, det ligger i navnet at endringen foregår på basis av det foregående, mens noen hendelser må betraktes som enkeltstående: En type hendelsesvariabel kan være utfylt kun på avgangsrecorden på hovedforløpstilfellet, for eksempel erstatta dager/ beløp på sykepengeforløpet (erdag/ ertlf). Inntektsgrunnlaget (Innt) analyseres derimot i sammenheng med sykepengegraden kun på tilgangs- og endringsrecords for å forstå hvordan erstatta beløp har akkumulert i det enkelte sykdomstilfelle.

Kanskje det vanskeligste forløp i hele FD-Trygd er riktignok grundigere beskrevet i sykepenge-notatet, men poenget her at det er kun uttak av forløpsdata som kan ta vare på nettopp denne dynamikk. Vi tar derfor med tilslutt et konkret eksempel på hvordan det bestilte datamateriale kan se ut.

Den enkleste bestilling er gjerne å ta ut alle tilganger på en tabell for en bestemt periode, med et tillegg av noen enkle hendelsesvariable. Et uttak av tilganger til forløpet bosatt i Norge (definert som fødte og innvandrede) med noen enkle bostedsopplysninger vil se slik ut:

Lpnr	KODE	REGDATO	TILG DATO	AVG DATO	REGSTAT	RESDATO	BOSTED	BOST DATO	FLYTTTYPE	FLYTDATO
1	1	20020506	20020506		1	20020506	0301	20020506		

Løpenummerserien (lpnr) for koblinger blir unikt utviklet for aidentifisering av fødselsnummeret innenfor hver enkelt bestilling. Hendelseskode for demografiopplysninger (kode) settes alltid til 1 for tilganger fra og med 19920101. Den tekniske hjelpevariabelen Registreringsdato (regdato) for uttak settes lik hendelsesdatoen, i dette tilfelle gjelder det både bosettingsdatoen (bostdato), tilgangsdatoen (tilg dato) og dato for registreringsstatus (resdato). Denne person blir bosatt i Norge (regstat = 1) eller Oslo om man vil (bosted = 0301). Alle hendelser skjer samtidig og registreres på en og samme record.

For de fødte i Norge er variabelen Type Flytting ved siste flytting (flytttype) satt blank. Og dermed også dateringen av denne endringsvariabel, Endringsdato for type flytting (flytdato). Dersom tilgangen derimot var en innvandring, ville flytttype fått verdien 3.

Det er gjerne ofte ikke tilstrekkelig å studere kun tilganger til et bestemt forløp. Tar vi med både endringer av og avganger til forløpet bosetting i Norge vil den samme bestilling få et tillegg av avgangs-record og et ukjent antall endrings-record:

Recnr	Lpnr	KODE	REGDATO	TILG DATO	AVG DATO	REGSTAT	RESDATO	BOSTED	BOST DATO	FLYTTTYPE	FLYTDATO
1	1	1	20020506	20020506		1	20020506	0301	20020506		
2	1	2	20030401	20020506		1	20020506	1002	20030401	1	20030401

Vår utvalgte person opplever imidlertid kun en demografisk endring på de utvalgte endringsvariable i perioden 1992 og fremover til og med 2003: Vi ser at på record nr.2 settes kode til 2 (endringer) og regdato får en ny datoverdi - lik bostdato og flytdato.

Tilgangsdatoen står alltid konstant for et og samme forløp, er en del av koblingsnøkkelen for forløpstilfellet. Bostdato og flytdato får nye datoverdier og bosted endres til ny kommune (1002). Registreringsstatus endres imidlertid ikke på grunn av denne flytting (fortsatt bosatt) og resdato står dermed også konstant.

I og med at der ikke finnes avgangsrecord for denne person for dette spesifikke periodeuttak, vet vi at personen er løpende ved utgangen av 2003 (skal gjenfinnes på tverrsnittet 1.januar 2004). Høyresensurering av avgangsdato kan settes av kunden selv til for eksempel 31.desember 2003 eller et annet tidligere tidspunkt avhengig av analysevalget.

Flere eksempler finnes i de enkelte dokumentasjonsnotater.

5.3. Registrert enhet (fnr), kobling mot andre datakilder og aidentifisering

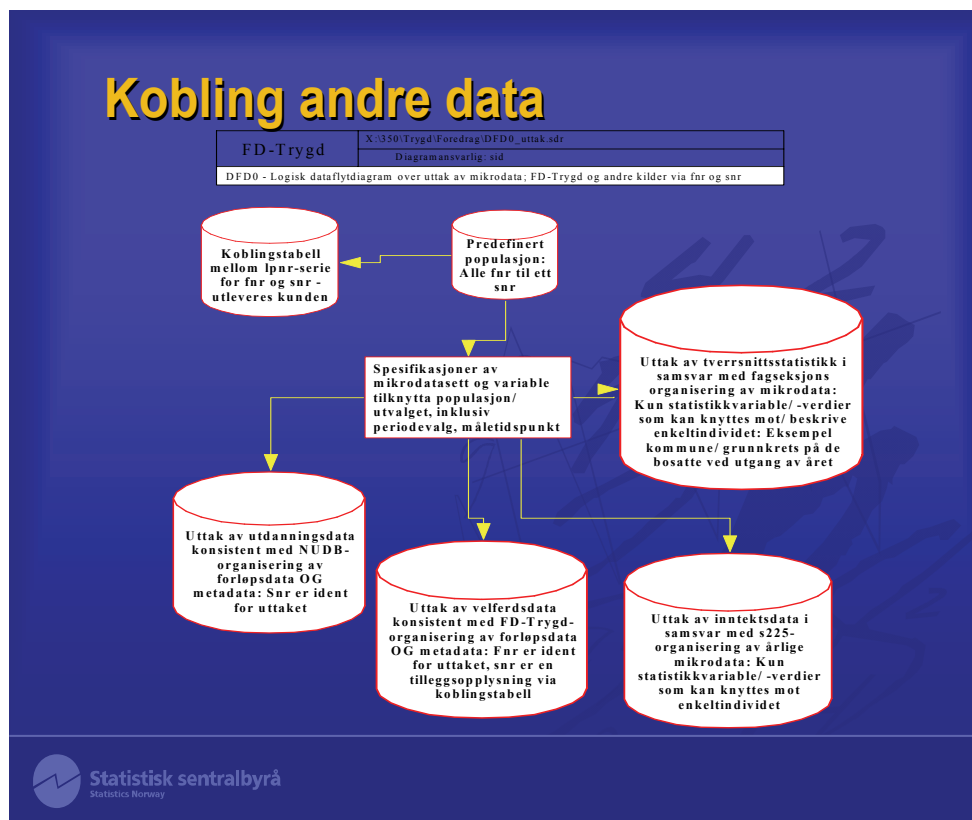
Som nevnt over, aidentifiseres fnr til en tilfeldig løpenummerserie. Det er ikke tillatt å bakveisidentifisere fnr via de opplysninger som utleveres. Fnr er statistisk enhet i FD-Trygd og alle uttaksprosedyrer og aidentifiseringsrutiner er underlagt dette prinsipp, blant annet for å sikre konsistens og unngå dubletter i forløpet. Det gir også forskeren mulighet til å studere den enhet og populasjon som er i bruk hos NAV (største kilde til FD-Trygd) eller Kostra-data i FD-Trygd, dvs administrativt registrerte personer.

Noen ugyldige fnr eller dnr er i bruk i dette administrative system som faktisk registrerte mottakere av ytelsen. Det er ikke dannet forløp på ugyldige fnr utover det administrative kalenderåret, men de blir likevel med i basen som mottakere på det gitte tidspunkt slik at en forsker kan om ønskelig studere den totale masse av mottakere i året. Hovedregel er at kun gyldige fnr tas med på uttaket og avidentifiseres. Dersom ugyldige fnr tas med, så må det begrunnes. De ugyldige fnr vil uansett avidentifiseres som ulike mottakere fra år til år og på tvers av ulike temaområder. Det er ikke mulig å betrakte tilsynelatende like fnr som tilhørende samme person.

Noen personer skifter fnr og innvandrere vil skifte fra dnr til fnr ved bosetting. Dette skifte ivaretas av statistikk-nummer i SSB. Noen personer kan dermed teoretisk sett også ligge med ulike fnr på ulike tabeller til samme tid. Om ønskelig fra kundens side, er det mulig å ta med alle fnr til ett snr på uttaket. I så fall avidentifiseres både fnr og snr og utleveres som separate og utfyllende identer. Det skal ikke leveres uttak som er irreversible/ ikke-etterprøvbare ved at kun snr utleveres. Fnr er fortsatt hovedident for uttaket, snr er en tilleggsopplysning. Det tillates dermed samtidige eller inkonsistente forløp på snr på uttaket. Snr som ident må brukes med forsiktighet i analysen, for eksempel ved summering av beløp.

I praksis, så viser det seg at kun to promiller skifter fnr over så lang tid som FD-Trygd omfatter selv for små eller marginaliserte grupper. Foreldre-barn relasjon over så lang tid eller innvandrere, kan imidlertid i større grad være berørt av denne problematikk.

Til flere kilder involvert til mer aktuell er koblingen via snr, som vist i grafen nedenfor. Her er populasjonen definert som alle fnr tilknyttet ett snr, og de ulike kilder kobles på ut i fra den datastruktur som gjelder for det enkelte register. For eksempel har utdanningsdatabasen (NUDB) en mer detaljert forløpsstruktur (flere forløpsnivåer) enn FD-Trygd. En annen fellesnevner eller krav er at uttaket/ koblingen skal gjelde mikrodata som kan beskrive enkeltindividet.

6. Bestillingen – en oppsummering

Hovedregelen for alle uttak er som sagt at det er forløpsdata som leveres i tråd med dataorganiseringen og metadata. Herav, er det mulig å bestille kun tilganger eller kun avganger, begge deler (dvs både start og stopp) som enklere forløp eller i kombinasjon med endringer. Det sistnevnte (tilgangs-, endrings- og avgangsrecords) er da et totaluttak av forløp slik det er organisert i forløpsdatabasen. Antall endringsvariable vil avgjøre hvor komplisert datamatriksen i uttaket blir, men det er bevaring av modellen på uttaket som gjør kundens egen etterbehandling av datamaterialet fleksibel og effektiv. Deretter gjøres de nødvendige seleksjoner på det utleverte materiale av kunden selv.

Som nevnt i innledningen (kapittel 1.1), skal forløpsdata brukes til å studere bevegelse eller overganger mellom ulike ordninger, sambruk mellom ulike stønader og gjeninntreden til samme stønad. I det første tilfelle, vil kombinasjonen av et fåtall/ bestemte datovariable på det enkelte tabeller avgjøre hvordan man fletter ordningene sammen i et forsøk på å finne rekkefølgen mellom de (overgang). Her vil regdato stå sentralt i koblingen. For å studere overlappet mellom to ordninger, vil man ta i bruk kun ett sett av datovariable (start og stopp) fra hver ordning. Gjeninntreden avgjøres av avgangsdato på forrige tilfelle etterfulgt av ny tilgang. Kun avgangsrecord eller siste record pr forløpstilfelle sortert på regdato benyttes i de ovennevnte eksempler. Poenget er at et fåtall antall variable selektert på type record er fleksibelt i bruk for det enkelte forskningsøyemed. Som beskrevet i kapittel 5 vil det totale forløpsuttak sikre disse seleksjonsmuligheter.

Man kan selvsagt tenke seg flere forenklete varianter av det ovenstående, avhengig av hvor omfattende formålet med bestillingen er. For eksempel, vil et tverrsnitt ved oppstart av en uttaksperiode kombinert med tilgangsrecord for resterende periode utgjøre en beholdning av antall tilfeller forløpt i perioden. Og, implisitt beholdningen av antall personer på en gitt ordning for hele perioden. Kunden kan selv stille opp data på denne måte dersom uttaket er gjort/ bestilt i tråd med vårt hovedregelverk (kapittel 5.1). Et slikt uttak er rimelig enkelt å aggregere opp til statistikkvariable pr person (en record pr person). For eksempel antall dager mottatt sykepenger i observasjonsperioden.

En enkel oversikt over mulige forløpsuttak:

- 1 – Tilganger i en periode (kun tilgangsrecord) med seleksjon på gitte variable
- 2 – Tilganger pluss endringer av disse tilganger i en periode med seleksjon på gitte variable
- 3 – Tilganger pluss endringer av disse tilganger i en periode inklusiv avganger med seleksjon på gitte variable.
- 4 – Avganger i en periode (kun avgangsrecord) med seleksjon på gitte variable
- 5 – De to første kan kombineres med tverrsnittet ved inngangen til observasjonsperioden og dermed gi hele beholdningen av tilfeller/ personer i en periode.
- 6 – Total uttak: Nr 3 i kombinasjon med tverrsnittet gir ”alt” av nødvendig informasjon.

For å gjennomføre en bestilling, må kunden imidlertid svare konkret og skriftlig på minimum følgende:

Hva er populasjonen/ utvalget? - Definisjon og kriterier, inklusiv periode
 Hvilke tabeller skal påkobles? Herunder også navn på temaområde
 Hvilke variable fra hver enkelt tabell skal vi ta med? - Det stilles krav om at hver enkelt variabel er godt gjort/ begrunnet i prosjektskriv og nevnt i konsesjonssøknad
 - herunder: Inneholder søknaden sensitive opplysninger? Krever godkjenning fra Datatilsynet, diagnose krever i tillegg dispensasjon fra NAV

Hvilken type informasjon skal med på uttaket - eventuelt ekskluderes? Bruk gjerne oversikten (1-6) over
Hvilke periodevalg? Skal perioden utvides over tid?
Hvilken type varighet - gruppe og/eller hovedforløp, eventuelt tverrsnitt?
Skal venstresensurerte tas med eller ekskluderes?
Skal data avidentifiseres eller anonymiseres? - Identifiserbare data er ikke tillatt utlevert fra SSB.

Prosjektskriv/ søknad om forskningskilder til NFR eller oppdragsgiver skal alltid vedlegges søknad. I tillegg kommer krav om konsesjon og søknad om fritak fra taushetsplikt hos oppdragsgiver. Diagnose søkes spesielt NAV, i tillegg til Datatilsynet.

Ved bestilling av data fra FD-Trygd skal det alltid foreligge en skriftlig søknad om datautlevering. For hva en søknad skal inneholde, les mer på www.ssb.no/mikrodata.

Tusen takk for bestillingen!

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Statistisk sentralbyrå

Oslo:

Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo
Telefon: 21 09 00 00
Telefaks: 21 09 49 73

Kongsvinger:

NO-2225 Kongsvinger
Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no

ISBN 978-82-537-8365-9 (trykt)
ISBN 978-82-537-8366-6 (elektronisk)
ISSN 1891-5906

ISBN 978-82-537-8365-9

9 788253 783666

Unni Grebstad, Arve Hetland og Øyvind Sivertstøl

FD - Trygd
Bestillingsveiledning

